

Samarqand davlat universitetning kattaqo'rg'on filiali Aniq va tabiiy fanlar fakulteti 2-bosqich Biologiya ta'lim yo'nalishi talabalariga 3-semestr uchun «Mahalliy o'simliklar» fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1- rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2- rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3- rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘lmaydi).	5-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3- rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘lmaydi).
1.	O'zbekiston o'simliklar qoplami o'rganilish tarixi	Fanning kelib chiqish tarixi	Fanning maqsad	Fanning oldiga qo'ygan vazifalari	Mahalliy o'simliklarni madaniylashtirish inson hayotiga ta'siri	O'zbekiston florasida va o'simliklar qoplami to'g'risidagi yirik ilmiy asarlar.

2.		Yevropa va Rossiya olimlardan O'rta Osiyo va O'zbekiston hududidagi botanik tekshirishlar (Popov, Korovin, Vvedenskiy).	Mahalliy o'simliklarni o'rganishda uzoq tarixda olimlarni qo'shgan hissasi	Zokirov Q.Z. va shogirdlarning Zarafshon daryo havzasi florasini va o'simliklar qoplamini o'rganish bo'yicha ishlari va yirik asarlari	SamDU va Qorako'chilik ilmiy tekshirish instituti olimlarining O'zbekiston o'simliklar qoplamini o'rganishdagi roli (Merkulovich, Proskoryakov, Qobulov, Ikromov, Amirxanov, Shamsiddinov, Gayevskaya, Shimanov).	Toshkentda Ilmiy Tadqiqot Instituti ochiladi va botanika bog'ini tashkil topishi.
3.	Iqlim omillari va ularning o'simliklarga ta'siri.	Mahalliy o'simliklarni o'sishga haroratning ta'siri	O'zbekiston hududining rel'efni o'rganish.	Mahalliy o'simliklarni o'sishga va rivojlanishiga tuproq tarkibining ta'siri	Mahalliy o'simliklarni o'sishga suv manbalarini ta'siri	Mahalliy o'simliklarni o'sishga va rivojlanishiga pH muhitining ta'siri
4.		Iqlimni shakllanishida radiatsion rejimni o'rni.	Sovuq iqlim ta'sirida o'simliklarning vegetativ organlaridagi o'zgarishlar	Respublikamizda eng keng tarqalgan tuproqlar turlari qanaqa	Respublikamizdagi eng kata suv havzalari va ularning o'simliklar qoplamiga ta'siri	Turon tabiiy geografik provintsiyasining shimoliy chegarasi haqida ma'lumotlar berish

5.	O'zbekistonning tabiiy-tarixiy hududlarga bo'linishi.	Yer tarixini o'rganishda qazilma holda uchraydigan o'simlik qoldiqlari	O'simliklarni o'rganishda y-radiogeologiya metodlari qo'llanilishi	O'simliklarni o'rganishda geoxronologik jadval ishlatilishi	Arxey erasida Dastlabki o'simliklarning paydo bulishi haqidagi qarashlar	Kembriy davrida murakkab tuzilishga yega bo'lgan ko'p yillik suvo'tlar orasida boshlanqich «ildiz» va «poya»larga ega bo'lgan turlar paydo bo'la boshlashi.
6.		Qurqoqda yashovchi o'simlik belgilari vujudga kelishi.	Psilofitlarning shakillanish davri	Toshkumir davridagi o'zgarishlar va shu davirga oid qazilma holdagi o'simliklar	Silur davri va uning o'simliklari	Lepidodendronlar, kordaitlar va shuning singari boshqa yirik, daraxtsimon paporotniklarning topilishi
7.	Tuproqlar, yaylov degradatsiyasi va ularni oldini olish chra tadbirlari	Tuproqni degradasiya jarayonlari	Qishloq xujaligi yerlarida tuprok unumdor katlamining sabablari	Insonning tuproqqa faol ta'sir kursatishi natijasida, uning xossa xususiyatlarining uzgarishi, unumdorligining oshishi yoki pasayishi	Er resurlarini muxofaza qilishchora tadbirlari	Respublikamizda qishloq xujaligiga muljallangan yerlarning haqidagi ma'lumotlar
8.		Tuproq degradatsiyasining asosiy shakllari Respublikamizning turli xududlarida uziga xos bulgan	Yer resurslaridan samarali foydalanish	Uzbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan Farmoni va qarorlarni ijrosini ta'minlash	O'rmon fondi yerlari qanaqa yerlar hisoblanadi	Ekin yerlar qanaqa yerlar hisoblanadi

		tabiiy-iklim sharoitlari va inson faoliyati natijasida yuzaga kelishi				
9.		Tuproq degradatsiyasi mikdor kursatkichlari	Tuproq degradatsiyasi qo'yidagi turlarga bo'linadi	Pichanzor va yaylovlar	Lalmi yerlar qanaqa yerlar hisoblanadi	Bo'z yerlar qanaqa yerlar hisoblanadi
10.	O'zbekistonda o'simliklar qoplami tiplarga taqsimlanishi va balandlik pog'onalari	O'simliklar qoplami tiplarga taqsimlanishi	Balandlik pog'onalari haqida umumiy ma'lumotlar	Floraning ekologik tarkibi	Q.Z.Zokirovning ma'lumotlari asosida mintaqalar va ular bo'yicha o'simliklar olamini tarqalishi	Cho'l zonasi nima va uning asosiy xarakterli jihati
11.		O'simlik qoplami ahamiyati, ulardan samarali foydalanish va muhofaza etish	Adir zonasi nima va uning asosiy xarakterli jihati	Tog' zonasi nima va uning asosiy xarakterli jihati	Yaylov zonasining asosiy xarakterli jihati	O'zbekiston va Markaziy Osiyoning cho'llari orasida gipsli cho'llarning o'rni va roli
12.	O'simliklarni hayotiy formalari.	O'simlik hayot shakllarning ekologo – morfologik tasnif	Hayotiy shakil deganda nima tushinasiz. Olimlarning qarashlari.	Serebryakonning o'simliklar hayotiy formalariga oid sxemasi	O'simlikning hayotiy shaklini ontogenezida o'zgarishi	O'simliklarning hayotiy shakllarining klassifikatsiyasi
13.		Hayotiy shakllarning turli iqlim zonalarida har xil tarqalgan soni	Dunyo florasida ro'yxatidan terib olingan hayotiy shakllarga taalluqli turlarning spektri	O'simliklarning hayotiy shakllarini mintaqalar bo'yicha taqsimlanishida	Tarixda o'simliklar tashqi qiyofalariga qarab farqlanishi	Raunkier bo'yicha o'simliklarning hayotiy shakllari

					haqidagi ma'lumotlar.	
14.	Cho'l balandlik pog'onasining o'simliklar qoplami.	Cho'l balandlik pog'onasining o'simliklar qoplami bilan tanishish.	O'simliklarning kuchli sho'rlangan tuproqlarda tarqalgan guruhi	O'simliklarning mo'tadil sho'rlangan maydonlarda tarqalgan turlari	Eugalofitlar guruhiga kiruvchi o'simliklar	O'simliklarning sho'rlanishga chidamliligi unchalik yuqori bo'lmagan guruhlari
15.		O'zbekiston florasida yangi em-xashak, ozuqabop, manzarali o'simliklar introduksiyasi tufayli boyitilib borilishi.	Pastki cho'lning o'zining iqlimi, tekisligi, o'simlik va tuproqning xilma-xil bo'lishi bilan farqlanishi.	Yuqori cho'lning o'zining iqlimi, tekisligi, o'simlik va tuproqning xilma-xil bo'lishi bilan farqlanishi.	O'zbekistonning eng yirik qumli cho'li Qizilqum haqida.	Q.Z.Zokirov va o'g'li P.Q. Zokirovlar klassifikatsiya bo'yicha cho'l hududida quyidagi o'simliklar tipi
16.	Tog', adir, yaylov o'simliklar qoplami.	Adir mintaqasida o'sadigan o'simliklar	Iqlimiga ko'ra O'zbekistonning shimolidagi yuqori adirlar sharqidagidan farqlanishi	Yuqori yaylov nima va unung asosiy xarakterli jihati	Pastki yaylov nima va unung asosiy xarakterli jihati	Yuqori adir nima va unung asosiy xarakterli jihati
17.		Yaylov mintaqasida tarqalgan dorivor o'simliklar	Pastki adir nima va unung asosiy xarakterli jihati	Bo'z tuproqli lalmikor dalalarning tabiiy yog'in bilan ta'minlanishiga qarab qismga bo'linishi	Respublikamizning adir mintaqasiga kiritish mumkin bo'lgan tumanlari	Tog' mintaqasida eng ko'p o'sadigan o'simliklar
18.	Shurlangan tuproqda o'sadigan o'simliklar	Galofit o'simliklar to'g'risida umumiy tushunchalar	Galofit o'simliklar klassifikatsiyasi	Galofit cho'lda tarqalgan o'simliklarning ichki va tashqi ko'rinish	Sho'rlangan tuproqlarda dorivor o'simliklarni introduksiya qilish.	O'zbekistonning galofit dorivor o'simliklari

19.		Orol bo'yi xududida dorivor o'simliklarni o'stirish istiqbollari	Q. Zokirov va P.Q. Zokirovlarning topologiyasi bo'yicha galofit o'simliklar tsenotipga bo'linishi	N.I. Aktigitovanning Respublikamizning hududlarida 304 turdan iborat galofit o'simliklar	Shurlangan tuproqda o'sadigan o'simliklarning fiziologiyasi	Galofit o'simliklardan foydalanishning samarali yo'llari
20.	Mezofil o'simliklarni anatomiyasini o'rganish.	Mezofil o'simliklarni anatomiyasini va fiziologiyasini o'rganish	O'rtacha nam talab qiluvchi o'simliklarning ko'pligidir	Mezofil o'simliklarning tuproqqa bo'lgan talabi	Yaylov esparsedi (Onobrychis echidna) haqida ma'lumot bering	O'rikarcha (juniperus turcestanica) haqida ma'lumot bering
21.		Kserofil o'simliklarning tuzilishni o'rganish	Kserofil o'simliklarning fiziologiyasini o'rganish	Kserofil o'simliklarning xususiyatlarini o'rganish	Kserofil o'simliklarning tashqi omillarga moslashuvchanligi	Eukserofitlarga kiruvch o'simliklar
22.	Kserofil o'simliklarning anatomiyasini o'rganish	Gemikserofitlarga kiruvch o'simliklar	Kserofit guruhiga kiruvchi o'simliklar uchun xarakterli xususiyatlar	Sukkulentlar o'simliklarning fiziologik o'zgarishlari	Sklerofit o'simliklar suvsiz quruqroq joylarga moslashuvchanligi	Adir sharoitida uchraydigan o'simliklarning qurg'oqchilikka chidamliligi bo'yicha ekologik guruhlanishi T. Raximova tomonidan sistemada joylashtirgan:
23.	Gidrofil o'simliklar qoplami.	Gidrofit guruhiga kiruvchi o'simliklarning	Gidrofit guruhiga kiruvchi o'simliklarning	Suvda o'suvchi o'simliklardan sanoarga, xalq	Suvda o'suvchi o'simliklardan	Pitsa -Pistia stratiotes L

		xarakterli xususiyatlari.	morfologik va fiziologik moslanishlariga qarab guruhlarga bo'linishi	xo'jaligida foydalanish	tibbiyotda foydalanish	o'simligi haqida mal'umot bering
24.		Gigrofit guruhiga kiruvchi o'simliklarning xarakterli xususiyatlari.	Butomus umbellatus - Suvpiyoz o'simligi haqida mal'umot bering	Persicaria hydropiper - Suv qalampiri o'simligi haqida ma'lumot bering	Lemna minor - Kichik ryaska o'simligi haqida mal'umot bering	H ydrocharitaceae - Suvguldoshlar yoki suvchinnamolar o'simligi haqida mal'umot bering
25.		Qizil kitobga kiritilgan o'simliklar	Yo'qolgan yoki yo'qolib ketganligi ehtimoldan yiroq bo'lmagan turlar haqidagi ma'lumotlar	Yo'qolib ketish arafasida turgan turlar haqidagi ma'lumotlar	Kamyob turlar haqidagi ma'lumotlar	Son jihatdan kamayib borayotgan turlar haqidagi ma'lumotlar
26.	O'zbekiston qizil kitobiga kiritilgan o'simlik turlari bilan tanishish.	Qizil kitobga kiritilgan dorivor o'simliklarni muxofaza qilish usullari	Zarafshon qo'riqxonasi bilan tanishish	O'simlik qoplamini muhofaza qilisha amalga oshirilayotgan chora tadbirlar	Qo'riqxonada hududdaridan xo'jalikda foydalanish	O'zbekiston Respublikasi O'rmon xo'jaligi Bosh Boshqarmasi tizimidagi 6 qo'riqxonada va 1 milliy tabiat bog'ida uchraydigan kamyob va yo'qolib borayotgan o'simlik turlari ro'yxati bilan tanishish

27.	O'zbekiston florasida o'sadigan va xalq xo'jaligida keng ishlatiladigan o'simliklar.	O'zbekiston tabiiy florasining asosiy dorivor o'simliklari	Limon-Citrus limon o'simligi haqida mal'umot bering	Tamaki- o'simligi haqida mal'umot bering	Rovoch, (Rheum) o'simligi haqida mal'umot bering	Jag'-jag' (Capsella bursa)- o'simligi haqida mal'umot bering
28.		Jiydadoshlar oilasi - Elaeagnaceae o'simligi haqida mal'umot bering	Shung'iya (sistanxe) o'simligi haqida mal'umot bering	Коврак - (Ferula) o'simligi haqida mal'umot bering	Shafran (Crocus sativus) o'simligi haqida mal'umot bering	Aloy-aloe o'simligi haqida mal'umot bering
29.	O'zbekiston suv havzalarida o'suvchi o'simliklar.	Suv havzalarida o'suvchi o'simliklarni morfologiyasi bilan tanishish.	O'zbekiston suv havzalarida o'suvchi o'simliklardan xalq xo'jaligida keng ishlatish	Suv havzalarida o'suvchi o'simliklar oziq ovqat sanoatida foydalanish.	Yalpiz- o'simligi haqida mal'umot bering	Azolla- o'simligi haqida mal'umot bering
30.		Suv havzalarida o'suvchi o'simliklarni fiziologiyasi bilan tanishish.	Игирдошлар ва Боткокулдошлар оиласи haqida mal'umot bering	Qamish- o'simligi haqida mal'umot bering	Nilufar (Nelumbo) o'simligi haqida mal'umot bering	Marsiliya (Marsilia) - o'simligi haqida mal'umot bering